

Dakhna Ishag och hennes dotter Fatma.

DE KÄMPAR OCH VÄNTAR

Längs horisonten sand, under fötterna sand, sanden som letar sig in överallt, sanden man andas. Vi är ett tiotal svenskar som tillsammans med hundratals andra från hela världen åkt till de västsahariska flyktinglägren i södra Algeriet för att lära oss mer om Marockos ockupation av Västsahara och springa Sahara Marathon.

Men vi är bara på besök, vi vet ingenting om sand. Det vet däremot familjerna som vi bor hos under veckan i flyktinglägret i Smara. 24-åriga Dakhna Ishag möter oss i den kalla ökennatten när vi anländer i bussar till lägret. Född och uppvuxen här drömmer hon om att en dag kunna flytta hem till Västsahara tillsammans med sin man Medatu och deras nio månaders bebis Fatma.

Sanden skaver kanske våra fötter, gnisslar mellan våra tänder och grusar våra ögon men vad det egentligen betyder att leva här handlar om någonting annat. Kanske väntan och kamp.

Trots att FN redan 1965 slog

fast att västsaharierna har rätt till sitt eget land verkar konflikten stå still. Och medan åren går tömmer Marocko i strid med folkrätten den västsahariska jorden och vattnet på naturresurser och solen fortsätter att steka över Dakhna och hennes familj.

I snart fyra decennier har Sahara varit flyktingarnas högst

Sahara Marathon äger rum varje år i flyktinglägren. Jenny Wrangborg följde med några svenska löpare för att rapportera.

tillfälliga hem. Trots att deras hemlands kust ligger där bortom sanddynerna har många här aldrig sett havet. Det hav där bland annat svenska båtar utflaggade till andra länder fortfarande trålar upp ockupationens rikedomar. Vattnen utanför det ockuperade Västsaharas kust är ett av världens få kvarvarande rika fiskevatten. Och kring hemlandets naturresurser går banden mellan Sverige och ockupationen. En borrhigg från Atlas Copco ser till att fosfaten från gruvorna kommer upp ur jorden och svenska pensionspengar investeras i företag som har ekonomiska intressen på ockuperad västsaharisk mark.

Under veckan i lägret möter vi en generation uppvuxen i flyktingläger. Väntandes, kämpandes för frihet medan FN:s katastrofransoner sakta lett till kronisk undernäring hos stora delar av befolkningen. Värst drabbade är som alltid barnen. Frukten i våra fruktdiskar tagna ur Dakhnas händer, sardinerna fiskade ur hemlandets hav bytta mot katastrofhjälp och proteinbrist för Dakhnas barn.

På flyget tillbaka till Europa igen drömmer jag om Dakhna. I drömmen har hon Fatma på armen, hon drar sin stora mel-fa-sjal över henne i ett försök att skydda henne från solen och sanden. Hon står och ropar någonting men hennes röst når inte fram, orden blåser bort i sandstormen och jag kan inte röra mig för att gå och möta henne. Jag vaknar med det där tysta ekot inuti när planet landar.

Men samtidigt, när vi som bara var på besök lämnat lägret, har även de som enbart kom för ökenloppet också förvandlats till ambassadörer för västsahariernas kamp. Med träningsvärken och värmen från folket i lägret helt froskt i minnet är det svårt att tro annat än att Dakhnas och det västsahariska folket röst kommer att nå resten av världen. Och när det sker och Västsahara är fritt ska Sahara Marathon springas ända ut till kusten.

Tills dess fortsätter kampen. I löparspåret, öknen och i Sverige.

TEXT: JENNY WRANGBORG

BILD: EMMY KARNERUD